కథా కౌముది

సంక్రమణం

అంజన కొడాలి

నారాయణం మహాజ్ఞేయం విశ్వాత్మానం పరాయణం

నారాయణ పరోజ్యోతి రాత్మానారాయణః పరః

నారాయణ పరం బ్రహ్మ తత్వం నారాయణః పరః

నారాయణ పరో ధ్యాతా ధ్యానం నారాయణః పరః

ఎన్నో ఏళ్ళుగా మంత్రపుష్పం చదువుతున్న పెదవులు, ఈ రోజు మాత్రం మనస్సు హృదయంతో మమైకమవ్వట్లేదు.

అంతటా వ్యాపించిన అఖిలాండ కోటి బ్రహ్మాండ నాయకుడి సేవలో తాను ఈ అరవై సంవత్సరాలలో ఏ తప్పిదమూ చెయ్యలేదే అని శ్రీనివాసాచార్యుల వారి మనస్సు కొట్టుకులాడుతుంది. యధావిధిగా పూజాది కార్యక్రమాలు పూర్తిచేసి, ఇంటినుండి తెచ్చిన పులిహోర, దద్దోజనం నైవేద్యం సమర్పించాడు. అరగిద్దెడు అన్నంతో చేసిన ప్రసాదాలు. కళ్ళు చెమర్చాయి.

ఒకప్పుడు పచ్చని పొలాలు, ధనధాన్యాలతో తులతూగే ఇళ్ళు. ఆ ఊరికే మకుటాయమానంగా ఉన్న రాములవారి ఆలయం. దాదాపు వందేళ్ళ క్రిందట ఊళ్ళో పెద్ద కామందు అచ్యుతరామయ్యకు కలలో కనిపించి మరీ గుడి కట్టించుకున్నాడు రామయ్య. క్రమేణా గుడికి వచ్చే చుట్టుపక్కల పల్లె జనాలతో, దాతల సాయంతో గుడి ప్రాంగణం, పెద్దగోపురం, ద్వజస్థంభం సమకూరాయి. పూజారి కుటుంబ కోసం పక్కనే ఓ పెంకుటిల్లుకూడా రాసి ఇచ్చారు.

శ్రీనివాసాచార్యులు మూడో తరం. రాములవారినే నమ్ముకున్న కుటుంబం. ఎన్నో మార్పులు చూశాడు ఆయన తన అరవై సంవత్సరాలలో. పెద్ద చదువులకోసం పట్నం వలస వెళ్ళిపోయిన ఊరి పిల్లలు వెనక్కి తిరిగిరాలేదు. పొలాలు అమ్ముకుని, పిల్లల దగ్గరకు వెళ్ళారు కొందరు. ఏనాడూ డబ్బుకు ఆశపడలేదు. ఆయన చుట్టుపక్కల ఊళ్ళల్లో కూడా ఆయనకు మంచిపేరు ఉండటంతో శుభకార్యపు సంభావనలు, భక్తులు ఇచ్చే దక్షిణ, సంవత్సరానికి ధర్మకర్త ఇచ్చే వడ్లు ఇవే ఆయన సంపాదన. ఊళ్ళో మిగిలిన ముసలి వాళ్ళకు పండుగల ఉత్సాహం తగ్గింది. దానికి తోడు మత మార్పిడులు ఊరుకు చెరోవైపు రెండు చర్చిలు వెలిసాయి. పండుగ వేళల్లో తొంగిచూసే వాళ్ళు కరువైపోయారు.

గుడి తలుపులు వేసి తాళాం వేశాడు. అసలే గుడికి వచ్చేవారు తక్కువైపోయారు అని బాధపడుతుంటే గతమూడునెలలుగా కోవిడ్ మూలాన గుడులన్ని మూసివేయాలని ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు. స్వామివారికి సేవచేయకుండా ఉండలేక రోజూ ఒక్కడు వచ్చి పూజలన్నీ చేసి నైవేద్యం సమర్పించుకుంటున్నాడు.

నీరసంగా ఇంటికి వచ్చి వసారాలో ఉన్న బల్లపై నైవేద్యం పళ్ళెం, తీర్థం కలశం పెట్టి పక్కనే ఉన్న కుర్చీలో కూలబడ్డాడు. ఎండలు తీవ్రంగా ఉన్నాయి. వయసు పైబడటంతో బాగా నీరసంగా ఉంటుంది. పైగా ఉపవాసం.

''అయ్యో! అలా కూర్చుండిపోయారేమండి. కళ్ళు తిరుగుతున్నాయా?'' లోపలినుండి వస్తూ కంగారుగా అడిగింది. భార్య ఆండాళ్ళు.

''కంగారు పడకు. ఎండకదా అందుకే కూర్చున్నానులే'' భార్యను చూస్తే జాలివేసింది ఆయనకు.

పదమూడేళ్ళ ఆండాళ్ళు పదిహేనేళ్ళ శ్రీనివాసాచార్యుల చిటికెన వేలు పట్టుకుని మెట్టినింట్లో అడుగుపెట్టింది. ఆ రోజునుండి ఈ రోజుదాకా అత్తమామల సేవలు, ముగ్గురు పిల్లలు, ఆడపడచుల కుటుంబాలు. ఈ బాధ్యతలన్నీ ఒక్కరోజు కూడా విసుక్కోకుండా నెరవేర్చింది. ఆ రాముని సేవలో భర్తకు ఎంత పాత్ర ఉందో, ఈ ఇల్లాలికి కూడా అంతే పాత్ర ఉంది.

భక్తులు ఎప్పుడైనా బట్టలు పెడితే, జాగ్రత్తగా దాచి, ఆడబడుచులకో, కూతుళ్ళకో ఇచ్చేసేది. పెరట్లో పెంచుకునే కూరగాయలు, సంభావన, ఇంతో అంతో వచ్చే దక్షిణ అయినా ఏనాడూ దిగులు పడలేదు ఆవిడ. పిల్లల పెళ్ళిళ్ళు అయిపోయాయి. ఒక్కగానొక్క కొడుకు హైదరాబాదు వెళ్ళిపోయాడు. అక్కడ పౌరహిత్యానికి ఎక్కువ డబ్బులు వస్తాయి, ఈ పల్లెలో ఉండను అని. అప్పుడు మాత్రం బాధపడింది ఆవిడ.

బావి దగ్గర రెండు చెంబులు తలమీదుగా పోసుకుని, బట్టలు మార్చుకుని భోజనానికి కూర్చున్నారు ఆచార్యులు.

భోజనం అంటూ ఏమీలేదు. స్వామి వారి ప్రసాదాలు చెరిసగం చేసుకుని, పక్కనే పెరట్లో కాసిన ఆనపకాయ కూర వడ్డించింది. దాదాపు నెలరోజులుగా ఇంతే వీరిభోజనం. ఉన్న బియ్యాన్ని ఆచితూచి స్వామివారి ప్రసాదాల కోసం కొంచెం కొంచెంగా వండి, అవే తింటున్నారు. పెరట్లో కూరగాయల పాదుల వలన కనీసం కూరగాయలకు ఇబ్బందిలేదు. ఇక ఆ బియ్యం కూడా ఇంకో రెండుమూడు రోజులకన్నా రావేమో.

మధ్యాన్నం ఓ కునుకు వేసి లేచాకా ''అలా నరసింహగారి ఇంటిదాకా వెళ్ళివస్తాను'' పై పంచె భుజాన వేసుకుంటూ అన్నారు ఆచార్యులు.

''ఎందుకండీ మీకు ఈ కష్టం, ఇంత ఎండలో వెళ్ళకపోతే ఏ? అయినా, అనకూడదుకానీ దేవాలయం ధర్మకర్త ఐదు ఎకరాలు వారి ముత్తాతగారు గుడిమాన్యం క్రింద రాసిస్తే గత పదేళ్ళుగా మనకు ఎంత ఇస్తున్నారో ఆయన మనఃస్సాక్షికి తెలియదూ? ఎకరం పంట కూడా మనకు ఇవ్వటం లేదు. అలానే నెట్టుకొస్తున్నాం. చుట్టుపక్కల పది ఊళ్ళకుగానూ ఇదే పెద్దగుడి. ఏదో గత ఐదేళ్ళుగా కాస్త ఆదాయం తగ్గింది కానీ ఎంత వైభవంగా కళ్యాణం జరిగేది. బొత్తిగా గుడిని పట్టించుకోవటం లేదు. కనీసం మీ జరుగుబాటు కూడా చూసుకోవాలికదా!'' గొంతు గద్గదమైంది ఆండాళ్ళుకు.

''తక్కువేమి మనకు రాముడొక్కడుండు వరకు..'' నవ్వుతూ కూనిరాగం తీశారు ఆచార్యులు.

నరసింహంగారి గేటు తీసుకుని లోపలికి వెళ్ళారు. తమ ఇంటికి పెద్ద దూరం లేకపోయినా, ఎండ తీవ్రతతో బాగా చెమట పట్టేసింది. పెద్ద ఇల్లు, ముందు వరండాలో కూర్చుని ఆయన ఫోనులో ఎవరితోనో మాట్లాడుతున్నారు.

కరోనా భయంతో అందరూ దూరందూరంగా మసలుతున్నారు కాబట్టి, వరండాలో అడుగు పెట్టకుండానే నమస్కారం చేశారు ఆచార్యులు.

''ఏంటండి ఎండన పడి ఇలా వచ్చారు?'' ఫోన్ పెట్టేస్తూ అడిగాడు నరసింహం.

"అదేనండి, మీకు రెండు నెలల క్రితం విన్నవించుకున్నాను, స్వామి వారి సేవలకు ఇబ్బందిగా ఉంది. పూజా సామాగ్రి, నైవేద్యాలకు నానుస్తూ ఇబ్బందిగా గుర్తుచేశారు.

"ఈ పూజలు అవీ ఆపేయ్యమని, గుడులు మూసెయ్యమని ప్రభుత్వం ఆర్డరు - మీతో చెప్పాను కదా!" నరసింహం గొంతులో విసుగు.

"నిజమే మీరు చెప్పారు. భక్తులు రావట్లేదు కానీ స్వామి వారి సేవలు ఎలా ఆపేస్తామండి, ఆరిష్టం కూడానూ. ఈసారి మీరు పంపవలసిన వడ్లు, డబ్బు కూడా పంపలేదు. ఇంట్లో ఇబ్బందిగా ఉంది" ఆత్మాభిమానం చంపుకుంటూ చెప్పారు.

"ఖర్చులు తగ్గించుకోవాలండీ, స్వయంగా మన ప్రధానిగారే చెప్పారు ఈ మూడు నెలల్లో ఎన్నోసార్లు. అసలే గత ఐదేళ్ళుగా ఆదాయం సొంతం తగ్గిపోయింది. అందరూ ఇళ్ళల్లోనే దండం పెట్టుకుని ఊరుకుంటున్నారు. ఏదో మీ ఛాదస్తం. ఇంకా వెనకటి వైభవం, ఆదాయం రాదండి."

పెద్దలిచ్చిన యాభై ఎకరాలు కౌలుకి ఇచ్చి, చిన్న సైజు రాజకీయ నాయకుడిగా ఎదుగుతున్న నరసింహంకు ఆదాయం పూర్తిగా గండికట్టుకుపోయిన గుడి అంటే లెక్కలేదు, కనీసం పూర్వీకులు కట్టించిందన్న అభిమానం గౌరవం కూడా లేదు.

మొక్కలకు నీళ్ళు పెడుతూ వీళ్ళ మాటలు వింటున్న రంగడికి మనస్సు చివుక్కుమంది. పెద్దాయన కనీసం కూర్చోమనకుండా, తిండిగింజల కోసం ఇలా మాట్లాడూతున్నాడని బాధగా అనిపించింది.

"బొత్తిగా ఇంట్లో బియ్యం లేవండి, కాస్త మీరు ఈ సంవత్సరం రావలసినవి పంపిస్తే"

కనీసం నలభై బస్తాలు పండే ఎకరం ఐదు ఎకరాల గుడి మాన్యం ఆ గుడిపూజారి దైన్యంగా తిండిగింజలు లేవని చెప్పటం రంగడిని కలచివేసింది. నరసింహం ఆ ఐదెకరాల పంటను ఎప్పుడో అమ్మేశాడని తనకు తెలుసు.

"రేయే రంగా! ఓ బియ్యం మూట తీసుకెళ్ళి అయ్యవారి ఇంట్లో పడెయ్యరా" మళ్ళా ఏమనుకున్నాడో ఆగి "వడ్ల మిల్లులు మూసేశారండి వచ్చేనెలలో తెరవగానే వడ్లు మరాడించి కొన్ని బస్తాలు పంపిస్తాలే. ఇదిగో ఈ వెయ్యిరూపాయలుంచండి" అంటూ చేతిలో రెండు నోట్లు పెట్టాడు.

"వస్తానండి" నమస్కారం చేసి ఇంటికి బయలుదేరారు ఆచార్యులు.

రాత్రి భోజనం అయ్యాక, భుక్తాయాసంగా వసారాలో నడుం వాల్చారు ఆచార్యులు. దాదాపు నెలరోజులనుండి రాత్రిపూట భోజనం మానేశారు. నరసింహంగారు పంపిన బియ్యపు బస్తా చూసి సంబరంగా దోసకాయ పచ్చడి ముక్కల పులుసు వండింది ఆండాళ్ళు.

"ఆచారిగారూ" మసకచీకటిలో ఇంటికి ఎవరు వచ్చారో సరిగ్గా కనపడలేదు.

"ఎవరూ?" లేచి వరండాలో లైటు వేశారు.

"నేను మంగలి సుబ్బయ్యని" వెలుతురులోకి వచ్చాడు. దాదాపు ఆచార్యుల వయస్సు, ముతకపంచె, పైన చొక్కాలేదు. భుజాల చుట్టూ టవలులాంటిది కప్పుకున్నాడు.

"అరె నువ్వటా! దా ఇలా కూర్చో. ఏంటి ఈ వేళప్పుడు?"

వసారా పక్కన ఉన్న బండరాయి మీద కూర్చున్నాడూ సుబ్బయ్య. పల్లెల్లో కులాల్లో అంతరాలు, అంతస్థుల్లో అంతరాలు బాగా జీర్ణించుకుపోతాయి. చిన్నప్పుడు వీధిబడిలో చదువుకునే వయస్సులో పరిచయం. బడి అనే తాటాకుల షెడ్డులో తామందరూ పాఠాలు వల్లె వేసుకుంటే బైట నిలబడి ఆలకించేవాడు రంగయ్య. అతని ఆసక్తి గమనించి, లోపలికి రానిస్తే ఊళ్ళోని పెద్దవాళ్ళతో ఏమన్నా

గొడవులు అవుతాయేమోనని, గది బైట కూర్చోమని చెప్పి ఓ పలకా బలపం ఇచ్చారు మాష్టారు. తరువాత్తరవాత ఇద్దరూ వారి వారి కులవృత్తుల్లో స్థిరపడ్డారు.

"చాలా కాలం అయ్యిందిరా చూసి ఎలా ఉన్నారు?"

"బాగానే ఉన్నామండి. ఏంటోనండి ఇదివరకట్లా కాదు. ఊళ్ళు మారి పోయాయి మనుష్యులు మారిపోతున్నారు. నేను మంగలిని కదండి. కానీ నా కొడుకులు ఇద్దరూ మంగలి పని నేర్చుకోలేదు. మా బావ సన్నాయి వాయిస్తేనే కదండి రాములోరి కల్యాణం, వాడి పిల్లలు నేర్చుకోమన్నారు. ఈ పనులతో ఆదాయం రాదంట. గౌరవం కూడా ఉండదంట."

"నిజమే జరుగుబాటు కూడా చూసుకోవాలిగా" చిన్నగా నిట్టూర్చారు ఆచారిగారు.

"నీ పిల్లలు ఎప్పుడో పట్నం వెళ్ళారని చెప్పావు కదా" గుమ్మం దగ్గర కూర్చుంటూ అడిగింది ఆండాళ్ళు.

ఊరికి కొంచెం పెడగా చాకలి, మంగలి, కమ్మరి ఇలా వేరే వృత్తులు చేసుకునే వాళ్ళు ఉంటారు. అక్కడి నుండే ఊళ్ళోకి కానీ పొలం పనులకు కానీ వచ్చేది. దాదాపు ఇరవై ఏళ్ళ క్రితం దాకా వారెవ్వరూ గుడిలోకి వచ్చేవారు కాదు. ఉత్సవాలప్పుడు ఊరేగింపులోనే దేవుని దర్శనం. శ్రీనివాసాచార్యులు దేవుని దగ్గర ఈ వివక్ష ఏంటి? అందరూ దేవుని దర్శనం చేసుకోవచ్చు అన్నందుకు ఊళ్ళో బాగానే గొడవలు అయ్యాయి. ఊళ్ళో కుర్రాళ్ళు కూడా ఆచార్యులు గారిని కొంచెం సమర్థించారు. ఈ లోపల మత మార్పిడులూ ఎక్కువైయ్యాయి. 'మా దేవుడికి అందరూ సమానమే, ఈ వివక్షలు లేవు. మీకు డబ్బు సాయం చేస్తాం" ఇలాంటి ప్రలోభాలతో కొంతమంది మారిపోయారు.

"మా వాళ్ళల్లో చాలామంది ఊళ్ళో పొలాలు కౌలుకు తీసుకుంటున్నారు. నా కొడుకులు కూడా నాలుగేళ్ళయ్యింది తిరిగి వచ్చేసి ఇక్కడే ఉంటున్నారు. చిన్న ఇల్లు కట్టుకున్నాం. అందరం కలిసే ఉంటన్నామమ్మా! పిల్లలందరూ బాగున్నారా అమ్మా చూసి బాగా యేళ్ళు అయ్యింది."

"ఎవరి సంసారాలు వాళ్ళవి కదా బాగానే ఉన్నారు. వ్యవసాయం చేసే కుటుంబాలు పొలం కౌలుకిచ్చో, అమ్మేసో ఊళ్ళు దాటుతున్నారు. మంగలి పనులు, కుమ్మరి పనులు ఆపేసి మీవాళ్ళు వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. వింతగా లేదూ"

"మీకు కూడా వయస్సయ్యింది కదండి, వచ్చేకాలమా పోయే కాలమా అని - మరి మీ అబ్బాయిగారు ఇక్కడికి రారా, మన గుడే ఉంది కదా" కుతూహలంగా అడిగాడు సుబ్బయ్య.

"లేదురా వాళ్ళు రారు" నిట్టూర్చాడు ఆచార్యులు.

"నీకు తెలియనిది ఏముంది? వాళ్ళకు ఈ పల్లె నచ్చదు. ఇరుకు గదుల్లో అక్కడే ఉంటారు. మాకు అక్కడ ఊపిరి ఆడదు. ప్రాణం ఉండేవరకూ ఈ రాములోరి సేవ అంతే" భర్త మౌనం చూసి తానే చెప్పింది.

పేదరికం తాండవిస్తున్న ఆ ఇంటిని చూశాడు సాంబయ్య. తమ చిన్నప్పుడూ తండ్రితోపాటు ఈ ఇంటికి ఎప్పుడూ వచ్చేవాడు. వరండా నిండుగా ధాన్యం బస్తాలు, పక్కన చావిట్లో రెండు ఆవులు, కొబ్బరి చెట్లు, పట్టుపంచెతో పెద్ద ఆచారిగారు, నిండుగా కళకళలాడుతూ ఆయన భార్య - ఎంతో వైభవంగా ఉండేవారు. కడుపులో దేవేసినట్లయ్యింది సుబ్బయ్యకు.

సాయంత్రం రంగడు వచ్చి నరసింహంగారి ఇంట్లో జరిగింది చెపితే మనస్సు పట్టలేక ఇలా వచ్చాడు సుబ్బయ్య.

"వస్తానమ్మా, పొద్దుపోయింది పడుకోండి. ఊరికే చూసిపోదామని వచ్చా"

"మంచిది సుబ్బయ్య, మూడునెలలనుండి పలకరించే వాళ్ళు కరువయ్యారు. కనీసం నువ్వైనా నెలలనుండి పలకరించే వాళ్ళు కరువయ్యారు. కనీసం నువ్వైనా వచ్చావు" వీధి గుమ్మం తలుపు వేస్తూ చెప్పారు ఆచార్యులు.

"ఏంటి బావా కబురంపావు?" పొలాల పక్కనే ఉన్న తాళ్ళతోపులో చల్లగా ఉందని నులకమంచం మీద పడుకున్న సుబ్బయ్య, కళ్ళు తెరిచి చూశాడు. బావమరిది, ఇద్దరు తోడల్లుళ్ళు, వాళ్ళ పిల్లలు, మొత్తం ఓ పదిహేనుమంది వచ్చారు.

"అందరూ దూరం దూరంగా కూర్చోండ్రా మీతో ఓ విషయం మాట్లాడాలి" అంటూ ఆచారిగారి పరిస్థితి అంతా వివరించాడు సుబ్బయ్య.

"అయ్యో పాపం అయినా ఊళ్ళో అంతమంది పెదకమతాలు ఉన్నారు. ఎవ్వరూ పట్టించుకోవట్లేదా?" రాజయ్య జాలిపడ్డాడు. అందరికి ఆచారిగారంటే చాలా గౌరవం.

"ఆళ్ళ సంగతి వదిలెయ్యరా! పెద్ద మనుషులకు పెద్ద బుద్దులు ఉండాలనేం లేదుగా. మీ అందరికి గుర్తుందిగా మనల్నందర్ని గుడులోకి రానివ్వాలని ఆయన అందర్ని ఎలా ఎదిరించాడో. మంచి మనిషిరా, మనందర్ని ఏనాడూ తక్కువ కులం అని చూడలేదు. ఎన్నిసార్లు మనం ఆయనతో వాదనలు వేసుకోలేదు. మనకు తెలియని విషయాలు ఎంతో వివరంగా చెప్పేవారు. ఆయనకు తిండిగింజలు వెతుక్కునే ఖర్మ పట్టకూడదు. అంతే"

"మనమేం చెయ్యగలం. అసలాళ్ళకే స్వార్థం ఎక్కువ, దేవుడి దగ్గర కూడా తేడానే. ఇట్టాంటి కులాల గోల లేకుండా హాయిగా ఉన్నాం" ఏసోబు చిరాకుపడ్డాడు.

"నోరుముయ్యరా! కులాల గోల లేదా? మరి లేకపోతే, కులం సర్టిఫికెట్లు పెట్టి గవర్నమెంటు సాయం ఎందుకు పొందుతున్నావురా? కనీసం ఒక్కసారైనా మనుష్యుల్లాగా ఆలోచించండిరా"

"ఏం చేద్దామో చెప్పు బావా?"

"మనందరం జీవితంలో ఆకలి బాధ అంటే ఏంటో తెలిసినవాళ్ళమే కదా! ఈ కోవిడ్ మహమ్మారితో ప్రపంచం అంతా అల్లాడుతుందని రోజూ టీవీలో మొత్తుకుంటున్నారు. కనీసం మన అదృష్టం మన ఊరుదాకా రాలేదు అది. మనం హాయిగా కూరగాయలు పండించుకున్నాం, అమ్ముకుంటున్నాం. జనవరిలో కౌలు తాలూకు వడ్లు ఉన్నాయి. రేపు తొలకరుల్లో మళ్ళీ వ్యవసాయం చేత్తాం. తిండికి నీడకి కొరతలేదు. పాపం ఆ ముసలాళ్ళు. దరిద్రం తాండవిస్తుంది ఆ ఇంట్లో. పెచ్చులూడిపోయిన గోడలు, పైకప్పు పెంకులు ఊడిపోయాయి చూడలేకపోయా"

కాస్త ఆగి మళ్ళా చెప్పాడు సుబ్బయ్య "ఇంత అని నేను చెప్పను కానీ శక్తిమీర బియ్యమో, వడ్లో మా ఇంటికి తీసుకురండి రేపు అంతా మూటలకెత్తి ఇచ్చివద్దాం. మీలో తాపీపని తెలిసిన వాళ్ళు ఉన్నారు కదా, కాస్త ఆ ఇంటి సంగతి చూడండి. పెంకులు మార్చాలేమో. గోడలకు మళ్ళీ సిమెంటు వేసి సున్నం వెయ్యండి. గుళ్ళో ఇన్నేళ్ళు ఆయన కమ్మగా పెట్టిన ప్రసాదాలకు బదులు తీర్చుకోండి" కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు సుబ్బయ్య.

"అయ్యో మామ అంత బాధపడాల, నీ మాట కాదంటామా? గుళ్ళో పూజకు బోల్డు ఖర్చుకదా, నేను రేపు కోటయ్య కొట్టుకు ఎల్లి నూనె, నెయ్యి, కర్పూరం లాంటివి ఓ రెండు మూడు నెలలకు సరిపోను తీసుకొస్తాలే. మా గేదెపాలు కూడా ఓ లీటరు రోజా ఇస్తా. అమ్మగారు చేసే ప్రసాదాలు అమృతంలా ఉండేయి. పోయినేడు శ్రీరామనవమికి వెళ్ళాం గుడికి. ఈసారి కల్యాణమే లేదు"

అందరూ తలా ఒకమాట అందుకున్నారు.

"ఆచారిగారు భోంచేశారా?" వీధితలుపు తీసి లోపలికి వస్తూ అడిగాడు సుబ్బయ్య.

మూడురోజుల తేడాతో మళ్ళీ వచ్చిన సుబ్బయ్యను చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు ఆచార్యులు

"రాత్రిపూట భోజనం మానేశామోయ్. ఉప్మా తిని మజ్జిగ తాగాను. నువ్వుకూడా మజ్జిగ పుచ్చుకుంటావా" ఆయన మాట పూర్తికాకుండానే లోనికి ఇద్దరు యువకులు బియ్యం బస్తాలు మోసుకుంటూ వచ్చి వరండాలో వేశారు. వెనకాలే ఇంకొక వ్యక్తి ఇత్తడి చెంబులో పాలు గట్టుమీద పెట్టి "అమ్మగారు పాలండీ" అంటూ కేకవేశాడు.

ఈ సందడికి లోపలినుండి వచ్చిన ఆండాళ్ళు, శ్రీనివాసాచార్యులు ఆశ్చర్యంతో నోరు తెరిచారు.

"ఈ బస్తా వడ్లండి. ఇదేమో బియ్యం బస్తా అండి. ఈ సోములు రోజూ మీకు పాలు తీసుకువస్తాడండి. రేపట్నుండి ప్రొద్దున్నే తెస్తాడు, మీకు అభ్యంతరం లేకుంటే ఈ రోజుపాలు కాసి తెచ్చామండి అంటే కాస్త చీకటి పడ్డాక వద్దామని. ఎవరైనా చూస్తే మళ్ళీ మీకు ఇబ్బందనీ" మొహమాటంగా చెప్పాడు సుబ్బయ్య.

"ఏమిట్రా ఇదంతా? ఎందుకు ఇవన్నీ? ఎవరు పంపారు?"

"అంటే తప్పుగా అనుకోకండయ్యా. మీరు నరసింహంగారితో మాట్లాడింది రంగడు నాతో చెప్పాడు. మనసుకు చాలా కష్టమేసింది అందరికి. అంటే రాములోరికి పూజలు, ప్రసాదాలు సరిగ్గా అందాలని అంతేనయ్యా అంతే."

ఆచార్యులుగారు నొచ్చుకుంటారేమో అని సర్దిచెపుతున్న సుబ్బయ్యను చూసి కళ్ళు చెమర్చాయి.

వరండా గట్టుదిగి సుబ్బయ్య చేతులు పుచ్చుకుని కళ్ళకు అద్దుకున్నాడు శ్రీనివాసాచార్యులు.

"అయ్యో అయ్యో ఇదేంటి బాబు మీరు?"

"లేదు సుబ్బయ్య, సాక్షాత్తు నా రాముడే నీ రూపంలో వచ్చాడు. కన్నబిడ్డలు దూరంగా ఉన్నారు. ఆలయం ధర్మకర్తలు మా బాగోగులు వదిలేశారు. ప్రభుత్వం నిరుపేద పూజారులకు సహాయం అందచేస్తుందని చెప్పారు కానీ అది నా దాకా రాలేదు. ఏ రాముడైతే మన ఊరును జాగ్రత్తగా కాపాడుతున్నాడో, ఆ రాముడి నీ రూపంలో నా ఇంటికి వచ్చాడు" గొంతు జీరబోయింది.

"అయ్యో మీరలా పోల్చకండయ్యా! ఏదో ఉడతా సాయం. అమ్మా రేపటినుండి మా సోములు ఇంకో ఇద్దరు వచ్చి ఇంటిగోడలు, పెంకులు కూడా సరిచేస్తారు. కాదనకూడదు."

ఆచార్యులు ఏదో అనబోతుండగా, తలుపుతోసుకుంటూ పచారీ కొట్టు కోటయ్య వచ్చాడు, వెనకాలే సరుకులు పట్టుకుని రంగడు.

"ఈ నెలకు సరిపోయే పచారీ సామాన్లు, స్వామివారి పూజాసామాగ్రి. నూనె అన్నీ తెచ్చానండి, వద్దన్నా రంగడు పట్టుబట్టి డబ్బులు ఇచ్చాడు. తప్పేనండి. ఎవరి స్వార్థం వాళ్ళు చూసుకున్నాం కానీ సరేనండి అయ్యిందేదో అయ్యింది. వచ్చేనెల పూజాసామగ్రి నేనే పంపుతాను. మనసులో పెట్టుకోమాకండి" కోటయ్య గబగబా సంజాయిషీ ఇచ్చాడు, కానీ ఇంటిదగ్గర రంగడు, సుబ్బయ్య ముందు బతిమిలాడి తర్వాత పనిలోకి రామని బెదిరించాకే ఉదారత అని మాత్రం కోటయ్య చెప్పలేదు.

"ఏంటిదంతా సుబ్బయ్య, ఏం చెప్పాలో కూడా తోచటంలేదు."

"ఏం చెప్పొద్దయ్యా. రేపట్నుండి స్వామికి మంచి ప్రసాదాలు పెట్టండి. మీరు చల్లగా ఉంటే రాముడు సంతోషంగా ఉంటాడు. ఆయన సంతోషంగా ఉంటే మన ఊరు బాగుంటుంది కదా" చల్లగా నవ్వాడు సుబ్బయ్య.

"గుడి అందరికి చెందాలని, అందరూ రావాలని ఆనాడు మీరు ఎంతో పోరాడారు.

ఏవో శాస్త్రాలు చెప్పారు. అందరితో వాదించారు. మమ్మల్ని సమానంగా చూడాలన్నారు. మేం చేసింది చిన్న సాయమయ్యా, ఏదో మాకున్న దాంట్లో ఓ గుప్పెడు మీతో పంచుకున్నాం. వస్తామయ్యా! అమ్మా రేపు రాములోరికి కమంగా వండి పెట్టండి" నవ్వుతూ బయలుదేరుతున్న సుబ్బయ్యను చూసి చేతులు జోడించారు శ్రీనివాసాచార్యుల దంపతులు.

"చరణములే నమ్మితి, నీ దివ్య చరణములే నమ్మితి.."

Click here to share your comments